

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **I. T. a spol. pre trestný čin vraždy** podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na verejnom zasadnutí konanom 10. septembra 2009 o odvolaniach obžalovaného I. T. a krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. júla 2008, sp. zn. 5 T 11/05, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolania obžalovaného I. T. a krajského prokurátora sa zamietajú.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. júla 2008, sp. zn. 5T 11/05, boli uznaní za vinných, obžalovaný I. T. z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.) v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a obžalovaný I. Š. z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v súbehu s trestným činom krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorých sa dopustili na tom skutkovom základe, že

18. apríla 2005 v presne nezistenom čase o 20.00 hod. v obci P., s úmyslom obžalovaného I. T. požičať si finančné prostriedky v prípade, že to nebude možné, odcudziť nejaké veci, spoločne po prelezení plotu vošli na uzavretý pozemok, keď boli uzamknuté predné aj zadné dvere oplotenia okolo tohto domu, keď obžalovaný I. Š. dával pozor, aby neboli vyrušení, následne vošli do rodinného domu, v ktorého kuchyni po tom, čo mu majiteľka domu odmietla požičať peniaze a povedala, aby z domu odišli, obžalovaný I. T. fyzicky napadol majiteľku domu K. A., nar. X., tak, že ju oboma rukami chytil za šatovú zásteru a odstrčil pred seba, následne sa za ňu postavil, keď sedela na stoličke a ľavou rukou

ju chytil pod krk a pravou rukou, v ktorej držal príborový nôž dlhý asi 20 cm so zbrúsenou špičkou úzkej čepele do jednej strany dĺžky asi 1,5 cm, ktorý jej priložil na krk a tlakom prudko potiahol doprava, pričom jej spôsobil rozsiahle hlboké rezné poranenie na prednej pravej strane krku dĺžky cca 16 cm, od stredu krku smerom doprava, s poškodením časti štítnej chrupavky, štítnej žľazy, svalu, blúdivého nervu, pravej spoločnej krčnej tepny a pravej krčnej žily s úrazovým šokom a následným vykrvácaním navonok, na následky ktorých zranení na mieste podľahla a následne v snahe zmocniť sa finančnej hotovosti prehľadali všetky miestnosti rodinného domu a po tom, čo peniaze nenašli, z domu odcudzili rádiomagnetofón zn. Artech v hodnote 350 Sk, náramok na ruku z bieleho kovu nezistenej značky a ceny a z domu odišli.

Krajský súd ich za to odsúdil nasledovne:

Obžalovaného I. T. podľa § 219 ods. 2 s použitím § 29 ods. 2 a § 35 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému výnimočnému trestu odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. zaradil do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Ďalej mu podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou a podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. mu uložil aj ochranný dohľad na 3 (tri) roky s podmienkami uvedenými v § 77 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. zák. č. 300/2005 Z. z.

Obžalovaného I. Š. podľa § 238 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 2 a pol (dva a pol) roka, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Nakoniec podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) uložil obžalovanému I. T. povinnosť nahradiť škodu Ľ. A., nar. X., bytom K. v sume 9 600 Sk a V. v sume 522 Sk.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie obžalovaný I. T. a krajský prokurátor.

Obžalovaný I. T. v podanom odvolaní odôvodnenom prostredníctvom svojho obhajcu opätovne poprel spáchanie skutku. Podľa jeho názoru pri stotožňovaní pachovej stopy, ktorá bola odobratá z miesta činu, došlo jednoznačne k omylu, keďže pes pri stotožňovaní tejto stopy zaľahol súbežne na porovnávacie pachové stopy jeho osoby ako aj spoluobžalovaného I. Š., čo je podľa neho vylúčené a reálne nemožné. V tomto smere poukázal na to, že v dome (konkrétne v chodbe) nebol K. A. bol len jediný raz, a to v marci 2005, keď ho matka poslala vrátiť peniaze. Ďalej argumentoval tým, že usvedčujúce výpovede spoluobžalovaného I. Š. sú nevierohodné, pretože ide o osobu s ľahkou mentálnou retardáciou, u ktorej bola zistená zvýšená ovplyvniteľnosť a manipulovateľnosť okolím. Žiaden ďalší z vypočutých svedkov ho zo spáchania tohto skutku neusvedčuje. Rovnako tak nebol preukázaný žiadny motív, ktorý by ho viedol k spáchaniu takéhoto činu. Vychádzajúc zo zásady „in dubio pro reo“, teda v pochybnostiach v prospech obžalovaného, podaným odvolaním sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie s právnym názorom, že ho treba spod obžaloby pre tento skutok podľa § 226 písm. c/ Tr. por. oslobodiť.

Odvolanie krajského prokurátora bolo podané len vo vzťahu k obidvom obžalovaným, pričom smerovalo do výrokov o vine a treste. Podľa krajského prokurátora krajský súd dospel k nesprávnemu záveru o miere účasti obžalovaného I. Š. na žalovanom skutku, keďže vykonané dôkazy podľa jeho názoru svedčia pre záver, že tak obžalovaný I. T. ako aj obžalovaný I. Š. konali po vzájomnej predchádzajúcej dohode v úmysle získať finančné prostriedky, pričom v prípade kladenia odporu majiteľkou domu boli rozhodnutí túto usmrtiť. Išlo teda o ich spoločné konanie a sledovanie spoločného cieľa v rámci spoločného úmyslu v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák.

Podaným odvolaním sa preto domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol tak, že by obidvoch obžalovaných uznal za vinných zo žalovaných trestných činov, teda trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a uložil im výnimočné tresty odňatia slobody so zaradením do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny ako aj ochranné opatrenia v podobe ochranného protialkoholického liečenia a ochranného dohľadu.

Podľa § 254 ods. 1 Tr. por. ak nerozhodne odvolací súd podľa § 253 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolania proti rozsudku krajského súdu podali procesné strany na to oprávnené, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohli a urobili tak v lehote ustanovenej v zákone (§ 248 ods. 1 Tr. por.).

Treba hneď úvodom uviesť, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdených trestných činov, je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pokiaľ ide o zistenie, že sa predmetný skutok stal spôsobom popísaným vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, že ho spáchali obžalovaní každý z nich mierou, akou bolo ustálené a že z ich konania potom nastali tam uvedené následky. Na takomto základe potom krajský súd vyvodil z dôkazov skutkové zistenia, ktoré sú správne.

Vzhľadom k tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky v otázke skutkových zistení odkazuje na podrobne rozvedené dôvody rozsudku krajského súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu dospel k záveru, že výrok o vine obžalovaných I. T. a I. Š. bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkoľvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu toho skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov ustálený.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam obžalovaného I. T. a krajského prokurátora Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Z výpovede svedka B. M., kriminalistického technika, vyplýva, že tento z miesta činu odobral **dve pachové stopy, a to konkrétne z kuchyne, kde našiel neupotrebitelnú trasologickú stopu a z vedľajšej izby z miesta nachádzajúceho sa pri skrini, z ktorej**

boli povyhadzované veci. Svedok M. B., taktiež kriminalistický technik, potvrdil, že na porovnanie týchto pachových stôp odobral porovnávacie vzorky od I. T. (stopa č. 2), I. Š. (stopa č. 1) a E. D. (stopa č. 3). Napokon z výpovede svedka B. H. bolo zistené, že pachové stopy z miesta činu, a to z kuchyne označená ako č. 8 a z izby označená ako č. 17 boli porovnané s pachovými stopami vyššie uvedených osôb. Porovnávanie u každého z nich sa vykonalo celkovo 5-krát so 7-mi vzorkami, pričom vždy sa menilo poradie a v jednom prípade sa porovnávacia stopa vynechala. Pes menom Z. vždy zaľahol pri stope č. 1 a č. 2, stopa č. 3 bola jednoznačne vylúčená. Tento svedok ďalej uviedol, že pes vždy buď zistí stopercentnú zhodu alebo nezistí, pričom jednotlivé stopy sa môžu vzájomne prekrývať, teda v jednej stope sa môžu nachádzať pachové stopy dvoch osôb. Znalecký posudok MVDr. J. F., znalkyne z odboru veterinárstvo – kynológia, potvrdil, že pri odberoch a zaistení pachových stôp z miesta činu a porovnávacích pachových stôp od obžalovaných I. T. a I. Š. ako aj pri ich vzájomnom porovnávaní bol dodržaný správny postup a získané výsledky sú platné a použiteľné ako dôkaz v trestnom konaní.

Uvedené dôkazy v spojení s výpoveďami obžalovaného I. Š. jednoznačne potvrdzujú účasť obžalovaných na mieste činu v čase spáchania skutku, a naopak vyvracajú obhajobnú argumentáciu obžalovaného I. T. založenú na tvrdení, že v dome (konkrétne v chodbe) nebohej K. A. bol len jediný raz, a to v marci 2005, keď ho matka poslala vrátiť peniaze. V neposlednom rade bolo potrebné v tomto smere prihliadnuť aj k výpovedi svedkyne V. A., ktorá na mieste činu videla muža v oblečení, aké v tom čase nosil v dedine páve obžalovaný I. T.

Čo sa týka samotného skutku, spôsobu jeho vykonania a motívu konania obžalovaného I. T., rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so záverom, že výpovede obžalovaného I. Š. sú v tomto smere dôveryhodné.

Obžalovaný I. Š. vo svojich výpovediach uviedol také okolnosti z miesta činu (napr. obžalovaný I. T. chcel z miesta činu zobrať aj televízor, ktorý však nechal potom na zemi v kuchyni, na okne izby bol prehodený záves, aby nebolo vidieť dovnútra atď.), ktoré boli neskôr potvrdené inými dôkazmi, a to ohliadkou z miesta činu a výpoveďou poškodeného L. A.. Pokiaľ obžalovaný I. Š. vypovedá o menej podstatných okolnostiach z miesta činu, a tieto sa ukážu ako pravdivé, je potom na mieste veriť tomuto obžalovanému aj v podstatných okolnostiach prípadu, a to v otázke spôsobu spáchania činu, motívu konania

ako aj v otázke, ako konanie každého z nich prispelo k spáchaniu činu, resp. miery účasti každého z nich na spáchaní tohto skutku. Navyše, keď tieto jeho tvrdenia korešpondujú s ďalšími zabezpečenými a vykonanými dôkazmi, ako napr. závery znalcov z odvetvia súdneho lekárstva ohľadom mechanizmu vzniku smrti nebohej K. A., výpovede svedkov V. K., A. A., M. Š. atď.

V tejto súvislosti treba zohľadniť najmä znalecký posudok znalca z odvetvia klinickej psychológie, z ktorého vyplýva, že obžalovaný I. Š. nie je schopný vzhľadom na svoje IQ a osobnosť vykonštruovať takú účelovú výpoveď, ktorou by sa zbavil viny a súčasne nie je schopný opísať skutočnosť tak podrobne, keby na mieste činu nebol. Schopnosť správne a úplne vnímať sledované a prežívané udalosti, tieto si zapamätať a reprodukovať na úrovni potrebnej pre trestné konanie je u obžalovaného I. Š. zachovaná, jednotlivé detaily a najmä časové charakteristiky nemusia byť správne, pričom k hrubším nepresnostiam u neho nedochádza. Čiastočné zmeny v jeho výpovediach je možné vysvetliť celkovou ovplyvniteľnosťou obžalovaného I. Š., ale aj jeho strachom z obžalovaného I. T.

Na druhej strane vo vzťahu k odvolacím námietkam krajského prokurátora Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ sa obžalovanému I. Š. verí v otázke spôsobu usmrtenia nebohej K. A. obžalovaným I. T. a v otázke motívu jeho konania, musí sa mu veriť aj v otázke miery jeho účasti na tomto skutku.

V tomto smere je nutné opätovne poukázať na ďalšie závery vyplývajúce z vyššie uvedeného znaleckého posudku, a to že u obžalovaného I. Š. agresivita nie je zvýraznená, prevládajú kooperatívne tendencie, nie je typom, u ktorého by sa mohla predpokladať taká závažná násilná trestná činnosť, bola u neho zistená zvýšená sugestibilita, ovplyvniteľnosť a manipulovateľnosť okolím, ktoré svedčia pre záver o pravdivosti tvrdení I. Š., že v prípade konania obžalovaného I. T. išlo o konanie, o ktorom nemal vopred žiadnu vedomosť a ktorému nemohol reálne zabrániť bez ujmy na vlastnom živote, resp. zdraví.

V súlade so zákonom postupoval krajský súd, keď správne zistené a ustálené konanie obžalovaného I. T. po stránke objektívnej a subjektívnej právne posúdil ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Rovnako tak správne postupoval aj v prípade obžalovaného I. Š., keď jeho konanie právne kvalifikoval ako trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v súbehu s trestným činom krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Odôvodnenie tejto právnej kvalifikácie je v napadnutom rozsudku dostatočné a vecne správne, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere odkazuje len na dôvody rozsudku krajského súdu.

Pokiaľ ide o úhrnný výnimočný trest odňatia vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov uložený obžalovanému I. T., rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky pre uloženie takéhoto druhu trestu a v takejto výmere.

Obžalovaný I. T. spáchal trestný čin, ktorého stupeň spoločenskej nebezpečnosti je veľmi vysoký vzhľadom na všetky okolnosti prípadu v celom ich kontexte (motív konania, spôsob usmrtenia alebo jej, jej vek atď.), pričom možnosť jeho nápravy je obzvlášť sťažená s poukazom na súhrn osobnostných, kriminogénnych, sociálnych a rodinných faktorov, ktoré determinujú jeho resocializačnú prognózu ako nepriaznivú a ktoré vo svojom súhrne (psychopatická osobnosť, recidíva, absencia stáleho pracovného a rodinného zázemia, životný štýl atď.) vedú práve k vyššie uvedenému záveru.

Krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď obžalovaného I. T. na výkon uloženého trestu odňatia slobody obligatórne zaradil do najprísnejšej III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Stavu veci a zákonu zodpovedajú aj výroky o ochranných opatreniach uložených obžalovanému I. T.

Napokon krajský súd nepochybil ani v prípade trestu odňatia slobody, ktorý uložil obžalovanému I. Š. ako ani v prípade zaradenia jeho na výkon tohto trestu.

Napokon zákonu zodpovedá aj výrok o náhrade škody, ktorým krajský súd uložil obžalovanému I. T. nahradiť škodu tam uvedeným poškodeným.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie obžalovaného I. T. a krajského prokurátora podľa § 256 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 10. septembra 2009

JUDr. Juraj Kliment, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová